

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДИТИНСТВА
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ II Всеукраїнської
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ НАУКОВЦІВ,
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
АСПІРАНТІВ,
МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

**24 ЖОВТНЯ 2025 Р,
М. ОДЕСА**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДИТИНСТВА
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти,
аспірантів, молодих учених

(24 жовтня 2025 р, м. Одеса)

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 5 від 30 жовтня 2025 року)

Рецензенти:

Ковтун О. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов і перекладу, ДНП «Державний університет «Київський авіаційний інститут» (м. Київ, Україна)

Княжева І. А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Організаційний комітет:

Богущ Алла Михайлівна, дійсний член НАПН України, академік, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Березовська Людмила Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Найда Руслана Григорівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти;

Діхтяренко Станіслава Вадимівна, викладач-асистент кафедри теорії та методики дошкільної освіти.

Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: зб. наукових праць за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 24 жовтня 2025 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2025. 260 с. ISBN 978-617-8768-09-6

До збірника увійшли тези доповідей учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти». У представлених роботах висвітлено актуальні питання впровадження освітніх технологій у процес підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти в умовах сучасного інформаційного простору; розглянуто інноваційні підходи до професійного становлення фахівців; проаналізовано зарубіжний досвід розроблення та реалізації освітніх інновацій у системі дошкільної освіти.

Збірник призначено для науково-педагогічних, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, аспірантів, молодих учених, а також усіх, хто цікавиться проблемами розвитку сучасної дошкільної освіти.

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори

Отже, ефективна та конструктивна взаємодія з батьками через онлайн-платформ невід'ємною складовою сучасного освітнього процесу в закладі дошкільної освіти.

Література

1. Закон України «Про дошкільну освіту». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2024, № 42, ст.258 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text> (дата звернення 29.09.2025р).

2. Ляхощка Л. Педагогічна взаємодія закладу дошкільної освіти і сім'ї із застосуванням цифрових технологій у процесі дистанційного навчання. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 2021. Вип. 1 (105). С. 110–114. – DOI: 10.37026/2520-6427-2021-105-1-110-114.

Тетяна ВЕЛИЧКО

кандидат педагогічних наук,
викладач Комунального закладу
«Одеський педагогічний фаховий коледж»
м. Одеса (Україна)
e-mail: tania040585@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Актуальність проблеми. Останнім часом багато вчених, педагогів і вихователів задаються питаннями організації виховання, навчання і дозвілля дітей з особливими потребами. Тому ця тема набуває актуальності, і хоча напрямок корекційної педагогіки порівняно молодий, він має деякі більш давні історичні джерела.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Існує ще багато не розкритих тем в цій галузі знань, саме тому на сьогодні над проблемою соціалізації, інтеграції та реабілітації дітей з обмеженими можливостями працюють такі вчені, як: Л. Акатов, Д. Вихорєв, В. Зарецький, Г. Іващенко, Л. Пожар, Л. Шипіцина, А. Вовканич, Л. Коваль, І. Зверєва, С. Хлєбїк, Є. Синьова, Р. Кравченко, О. Карпенко та ін. [4]

Нажаль, в сучасному світі спостерігається тенденція збільшення дітей з різними видами фізичних та психічних порушень, а як відомо зі збільшенням кількості проблем повинна збільшуватись кількість знань та варіантів вирішень проблем, тому дослідження в цій галузі знань на сьогодні необхідні. І саме тому ця тема буде актуальною доти, доки всі проблеми не буде вирішено.

Одним з вирішень проблеми освіти дітей з особливими потребами є правильна організація дозвілля, що буде сприяти розвитку особистості кожної такої дитини.

Тому правильно організувавши дозвілля педагог зможе набагато ефективніше вплинути на розвиток такої дитини.

Основою дослідження стали роботи К. Лебедінської та О. Кочерги, які досліджували особливості організації процесів навчання та виховання, а також дозвілля дітей з особливими потребами.

Метою статті є теоретичне обґрунтування поняття «діти з особливими потребами» та проблем з якими стикається педагог-вихователі під час роботи з особливими дітьми, а також діагностика і пошук ефективних методів організації дозвілля дітей з особливими потребами.

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи тему організації дозвілля дітей з особливими потребами варто зазначити, що кожен вихователі неминуче стикається з деякими проблемами. Всі проблеми залежать від індивідуальних особливостей кожного особливого вихованця. Частіше за все, якщо казати про проблеми організації дозвілля для дітей аутистів, стикаються з такою проблемою як «важка» поведінка. Перше чим вона характеризується це коли дитина не бажає або не може спілкуватися та налагоджувати контакт. Тоді перш за все треба з'ясувати в яких випадках дитина не хоче спілкуватися, а в яких не може. Для цього необхідно завоювати довіру дитини, допомогти їй забути негативний досвід контактів, відновити та укріпити потребу емоційного спілкування.

Спілкування повинно проходити в спокійній обстановці. В процесі встановлення контакту з дитиною необхідно «вимкнути» гучний голос та різкі

рухи. Дорослий зовнішньо не повинен бути активним, не повинен дивитися на дитину пильно, звати її. Взагалі повинно бути менше мовних звертань, а більше посмішок і тоді дитина навіть може сама підійти до дорослого.

Друга проблема, не менша за попередню. Це проблема страхів та тривог дитини. Страху в дитини виникають, з одного боку від її чутливості, з іншого боку через її безпорадність. Працюючи з такою дитиною необхідно пам'ятати про те, що вона увесь час потребує підбадьорення, підкреслення її вмінь, сили, хоробрості.

Але педагог-вихователь зобов'язаний дізнатися чого саме боїться дитина. Це можливо з'ясувати, спостерігаючи за дитиною, за її поведінку. У цих випадках кращою дією буде, якщо цю дитину зацікавлять чимось і відволікають її від страхів.

Ще одна з особливостей таких дітей – агресія. Вона також є проблемою для вихователя. Але він перед тим як реагувати на прояв агресії повинен з'ясувати чим вона зумовлена. Адже причинами дитячої агресії можуть бути страхи, форми захисту, примітивні форми взаємодії з навколишнім світом, також інтуїтивні методи зняття напруги, тощо.[6]

Але всі існуючі проблеми можна при бажанні вирішити. Для цього вихователю потрібно працювати не тільки над дітьми, але й над самим собою.

І лише визначивши для себе хто такі діти аутисти, вивчивши їхні психічні та фізіологічні особливості та потреби, та дізнавшись про проблеми, що можуть виникнути під час організації дозвілля, педагог може обрати діагностичні методики за для перевірки поточного рівня розвитку дітей.

В зв'язку проведенням дослідженням з використанням трьох ігрових методик («Рукавички», «Покажи ніс» та «Сонячний зайчик») було виявлено, що переважав середній та низький рівні розвитку, тобто переважали діти, що або впорались із завданням на середньому рівні, або взагалі не впорались із ним.

Щоб покращити показники всебічного розвитку дітей аутистів, було розроблено програму впровадження п'яти корекційних методик: методика «ТОМАТИС», лялькотерапія, музикотерапія, ігротерпія, казкотерапія.

Методика «ТОМАТИС» розроблена для полегшення та послаблення симптомів аутизму. Таким чином, використовуючи її в дії, стимулювалася слухова система дитини, а з нею й мозок.

Позитивні результати методики «ТОМАТИС» можна було спостерігати вже через тиждень застосування методики. До позитивних результатів відноситься той факт, що в дітей почала знижуватись гіперчутливість до звуків, про це свідчить спокійна реакція дітей на звуки, що до цього їх лякали, або не подобались їм. Також всі діти менше стали боятися тактильних контактів і вже не так критично ставились до обійм. Також діти стали уважнішими до візуальних і звукових стимулів, деякі діти стали краще відгукуватись на своє ім'я, а також стали краще розуміти мову, і це виражалось, наприклад, у кращому розумінні завдань та правил ігор. Треба зазначити, що у більшості дітей почало з'являтися бажання спілкуватись, як між собою, так і з вихователем, налагоджувати зоровий і мовний контакти і при цьому спостерігалось зменшення агресії та нанесення шкоди самому собі. Також знизилась повторність поведінки, роздратованість та невпевненість у собі. Поступово діти стали відходити від стереотипної поведінки. [6]

Лялькотерапія - це розділ приватної психотерапії, який використовується в якості основного прийому психокорекційного впливу. А лялька використовується як проміжний об'єкт взаємодії дитини і дорослого.

Мета лялькотерапії в роботі з даною категорією дітей – розвиток навичок спілкування, адаптація дитини в групі однолітків, подальша соціалізація в суспільстві.

За допомогою цієї методики вдалося виконати відразу декілька задач. В процесі занять формувалися комунікативні навички, а також активізовувалась мова. Тобто згодом майже все діти певною мірою легше йшли на контакт із дорослими, а також почали активніше і більш вдало використовувати мову.

Також можна було спостерігати розвиток дрібної моторики, що теж є не мало важливим аспектом, особливо для цих дітей. А також таким чином діти забували про свої страхи та негативні емоції, це спостерігалось у більш спокійній, розслабленій поведінці та зменшенні агресії. [4]

Таким чином можна відмітити, що лялькотерапія найпозитивнішим чином вплинула на розвиток емоційно-вольової сфери дітей, на їх когнітивні функції, гармонізацію особистості, стимулювала до налагодження контактів та пізнання навколишнього світу

Музикотерапія – метод що використовує музику, як засіб корекції емоційних відхилень, страхів, рухових, мовних та поведінкових порушень, ускладнення комунікативних стосунків, а також різних соматичних та психосоматичних порушень. Ця терапія є надзвичайно важливою для дітей з аутичним спектром порушень.

Якщо до занять в емоційно-вольовій сфері спостерігалась відчуженість, стурбованість, тривожність, напруженість. Більша частина дітей погано йшла на контакт та, навіть, іноді мала місце агресія. То після застосування музикотерапії більшість дітей стали більш урівноваженими, зменшилися випадки агресії, діти стали проявляти інтерес до вихователя, тобто не чинили опору при комунікації. Діти стали більш-менш емоційно-стабільними.

Під час занять помітно стала покращуватись мова дітей, також значною мірою стали покращуватись і результати інтелектуальних завдань.

Наступною методикою стала – Казкотерапія. Казка виступає як основний прийом корекції та діагностики, а також психотерапії. Казкотерапія спрямована на зміну поведінки і розвиток особистості дитини, є ефективним засобом роботи з усіма дітьми цього виду порушення.

Застосовувавши у роботі з дітьми аутистами казкотерапію стало видно не мало позитивних зрушень у різних сферах діяльності дітей, а саме: за допомогою художніх казок була змога познайомити дітей з навколишнім світом, таким чином у більшості дітей краще стали активуватись когнітивні функції; за допомогою дидактичних казок була можливість донести до дітей

певну навчальну інформацію в зрозумілій для них формі, саме тому у дітей покращився рівень засвоєння нової інформації; обов'язковими для застосування були психокоррекційні казки, за допомогою яких вдалося змінити поведінку деяких дітей в кращий бік. Ще було застосовано на практиці медитативні казки з якими можна було створити у групі спокійну невимушену атмосферу, тому було видно що діти таким чином знімають напругу, відпочивають і морально, і психічно. [1]

І остання використана методика – Ігротерапія. Ця корекційна методика спрямована на досягнення емоційної стабільності дитини, подолання тривоги, агресії та страхів, розвиток комунікацій дитини з зовнішнім світом, дорослими та однолітками.

Після декількох занять ігротерапії вже можна було помітити позитивні зрушення. Адже дана методика поступово почала формувати в дітях певні зміни.

Перше, що було помічено, це те що діти поступово активніше почали включатися в сам процес гри, тобто їм було цікаво таким чином пізнавати навколишній світ, оточуючу середу. Друге, діти почали поступово поліпшувати показники комунікативності між собою, а також стали об'єднуватись у групи, що було не малим показником успішності цієї роботи.

Особливо необхідно відмітити, що в дітей почали розвиватися навички вирішення проблем, це проявлялося в тому, що діти почали більш легко ділитися або обмінюватись іграшками. Ще однією очевидною перевагою методики, стала її здатність емоційно врівноважувати дітей, адже при грі діти, можна сказати, вивільняють із себе все негативне: страхи, тривоги, агресію, і стають набагато спокійнішими, більш відкритими до спілкування, розслабленими.

Після проведеної роботи стало видно значне покращення результатів, відтепер:

Високий рівень – 30 % – 6 дітей

Середній рівень – 60 % – 12 дітей

Низький рівень – 10 % – 2 дитини

Тепер може прослідкувати, що показники середнього та високого рівня зросли на 10 – 20 %, а низького навпаки зменшились на 15 %.

Висновки. Таким чином на основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що рівень розвитку аутичних дітей в своїй більшості залежить від того, наскільки правильно і вдало педагог або педагог-вихователь організує дозвілля та навчальний процес.

Література

1. Квітка Н. Навчально-розвивальна програма з музикотерапії для дітей з особливими освітніми потребами. *Дефектологія*. 2009. №1. С.37 – 43.
2. Кочерга О. Психофізіологія дітей з особливими потребами. К.: Редакції газет з дошкільної освіти. 2012.– 123 с.
3. Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти в Україні. Наказ МОН від 12.01.2021 року № 33.
URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
4. Селіванова Ю. Куклотерапія як засіб корекції проявів раннього дитячого аутизму. *Коррекційна педагогіка: теорія і практика. Науково-методич. журнал*. 2013. № 4(58). С.79 – 83
5. Тарнавська Ю. Проблемна поведінка дітей із розладами аутичного спектра. *Дефектологія. Особлива дитина: навчання і виховання*. 2013. С.44 – 48
6. Черновой Є. Обзор результатів досліджень по слуховій стимуляції з використанням метода Томатіса. Jan Gerritsen / Є. Черновой. НЛЦ «Лаліо плюс». 2015. 69 с.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ПЕДАГОГІЦІ (ВИХОВАННЯ ТА НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ)

Барчук Н., О. Ференчук.

Нові формати співпраці: дистанційна взаємодія з батьками вихованців закладу дошкільної освіти 69

Величко Т.

Особливості організації дозвілля дітей з особливими потребами в закладах освіти 74

Гуменюк О.

Фактори, що визначають ментальне здоров'я дітей у закладах дошкільної освіти 81

Давидова А.

Використання сенсорних ігор у процесі розвитку лексико-граматичної сторони мовлення у дітей молодшого дошкільного віку..... 85

Зайковська К.

Інноваційний потенціал степ-аеробіки у системі фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку 90

Іванова В.

Сюжетно-рольова гра як засіб мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку 97

Kovylyna V.

Integrating digital storytelling as an innovative tool in preschool education 104

Красовська К.

Ігрові методи і прийоми стимулювання мовленнєвої активності дітей п'ятого року життя..... 110

Krymova N.

Innovative technologies in preschool pedagogy as a means of supporting the emotional development of a child 113

Леонова В.

Теоретичні засади методики ознайомлення дітей із українським народознавством у закладі дошкільної освіти 118

Леонова В., В. Гончарова, К. Гуревська.

Теоретичні основи музичного виховання..... 122

Литвин І., Л. Онофрійчук.

Особливості LEGO-конструювання як педагогічна технологія..... 127

Літвінова Т.

Художні твори як засіб розвитку мовлення та формування умінь переказу 132

Миськова Н., В. Півторацька.

Особливості використання педагогічної технології «Логічні блоки Дьенеша» у взаємодії з дітьми раннього та дошкільного віку 139

Оразбаєва Л.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

**Збірник наукових праць
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої
освіти,
аспірантів, молодих учених**

24 жовтня 2025 р.

За загальною редакцією Л. Березовської

ISBN 978-617-8768-09-6

Формат 60х84 1/16. Папір офсетний.
Друк цифровий.
Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 15,11
Наклад 50 прим.

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,
Тел. (050) 433-67-93
email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
№4191 від 12.11.2011р.

